

La Veu de Catalunya

5 cent.

ANY 1er. NÚM. 18

BARCELONA: DIJOURS 19 DE JANER DE 1899

EDICIO DEL MATI

DIARI D' AVISOS Y NOTICIAS

ADMINISTRACIÓ: Rambla de las Flors, 25. — Teléfono núm. 152

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Barcelona, un mes. 1 peseta

ANUNCIS A PREUS CONVENCIONALS

Para la edició del vespre se reben esquelas mortuorias fins a las sis de la tarde

Anuncis del dia

Sant Canut, rey y mártir, y Santa Pia, Germana y Santa. Mártir.
Sant de demà: Santa Fèlia, Papa, y Sebastián, capità, mártir, y Santa Eustaquia, claresa.
Quaranta hores: Començan en la iglesia de la Mare de Deu dels Dolors, Bonaventura. S' exposa a des quartes de vuy del matí y se reserva a des quartes de sis de la tarde. — Demà acabaràn en la propia iglesia.
Cort de Maria: Fa la visita a la Mare de Deu del Roser. A sant Cugat a la Montserrat (Essex). — Demà a la Mare de Deu de la Guàrdia, en la capella de Marçà, o de la Caponabana a Santa Mònica.
La Misa d' avuy: Ha de Sant Canut, rey y mártir. La de demà, es de Santa Fèlia y Sebastián, mártirs.

Observatori meteorològic de la Universitat. — D. E. Lozano. — 18 janer.

Hores d' observació. — 9 matí; 8 de la tarde. — Baròmetre a 0 y al nivell del mar. — 770.42
Temperatures. — Màxima: 29.9 sol; 14.9 ombra. — Mínima: 1.4 red; 4.4 ombra. — Termòmetre tipo: 10.4. — Pluja en 24 hores. — Mil·límetres: 0.00. — Aigua evaporada en 24 hores. — 0.06. 1.70.
Grans d' humitat. — 69.8. 69.2. — Vents. — Direcció: NNE; O. — Velocitat per 1^a i 4^a. — Estat del cel. — Nubols. — Classes: Nub. diluc. — Cantitat: 0.5. 0.9.
Sortida del Sol, 7 h. 24 m. — Posta, 4 h. 37 m. — Sortida de Lluna, 10 h. 45 m. — Posta, 1 h. 1 m.

La Senyora

Donya Caterina Yllas y Guisart

Vda. de don Joseph de Llanza y Plá

Mori lo dia 9 del corrent, a las 7 del matí en la vila de Blanes, havent rebut los Sants Sagraments

(A. C. S.)

Ses afegits nebots, Joan Sagrera, nebotas Vicenta y Caterina Sagrera, nebot polítich, Dr. don Miquel Balvey y Bas, germana política, nebots y nebotas (ausents), cosins y cosinas (presents y ausents), y demés parentela, al recordar als seus amichs y coneguts tan dolorosa pèrdua, los hi encomana la tinguin present en las sevas oracions, y los hi pregan se dignin assistir als funerals que en sufragi de la seva ànima s' celebran avuy dijous, 19 del corrent, a las 9 del matí, en la parroquial iglesia de Santa Maria de Blanes.

J. MARSANS ROF. — Valors y cupóns
Rambla de Canaletas, 2

Edmisten Cubas, emissió 1890 y Obligacions 3 per 100 Frances, emissió 1878, per a afegirlos hi la corresponent fulla de cupóns.

LA OCASIÓ DE poder adquirir CUADROS a qualsevol preu, OBJECTES D' ART y cuadros al oli originals de renomats artistes.

ULTIMS DIAS DE LIQUIDACIÓ

per tancament del SALÓ DE VENDAS y acabament del comerç. PORTAFERRISSA, 3

Los cuadros y objectes que restin s' encantaran

LO DIUMENGE, 22, a SUBASTA AL MILLOR POSTOR, de 11 matí a 2 tarde

Gangas veritat!! Ocasíó igual no tornarà a presentarse!!

25 RAMBLA DEL CENTRO 25
MASCARO Y COMAS

RELOTJES d' acer de bona qualitat per a noys y nenes ab ESTOTX y OADENA 4 DUROS

ANELL D' OR DE LLEY DESDE 2 PESSETAS

RELOTJES D' ACER Y NIKEL A PREUS FABULOSAMENT BARATOS

GRAN NOVETAT en articles xapats d' or d' un gust delicat y baratissims.

CHAMPAGNE CODORNIU
MEDALLA D' OR EN LA EXPOSICIÓ D' ANVERS

Demanis en los Colmados, Ultramarins, Fondas y Restaurants

Dispensas: Casa seria, recomanable per a neta y son tracte; verament familiar, sollicita un ó dos joves a tot estar. Frons relativament econòmichs. Escudillera, 46, 3^a

MOTORS DE GAS
usats, bons y baratos, se'n venen desde mitj cavall de força, fins a 15 cavalls. La persona que'n necessita algun pot dirigir-se a F. P. — CARRER DIPUTACIÓ, 218, 1°

A n' en Silvela

A título de informació copia El Tiempo l' article del senyor Baró.

Així no tindria cap valor si El Tiempo no fos lo diari d' en Silvela y en Silvela no fos lo capítol d' un partit que més ó menys vagament ha volgut presentar-se ab propòsits de donar satisfacció a las aspiracions de Catalunya a veure reconeguda sa personalitat.

Convé aquí parlar clar y afirmar rotundament una cosa.

La qüestió catalana no es de bona ó mala administració; no es de moralitat administrativa; no es solament de bon ó mal govern; sino qu' es una qüestió de ser ó no ser.

Los catalans volém fer millor regis,

més ben administrats; volém ser governats per qui cal; mes avans que tot volém ser catalans, ab tot lo que necessita un poble pera existir.

Vol dir així, que la qüestió nostra es una qüestió nacionalista, catalana y no espanyola; d' ordre concret pera la terra catalana y no d' ordre general pera la terra espanyola; una qüestió que no es lo programa de cap partit, que no es un non sistema de govern, que es independent de las qüestions de govern, y que per sobre de tot, demunt de tot, te un principi: lo reconeixement de Catalunya.

Nosaltres volém la llengua catalana pera l' més ample desenvolupament intel·lectual de nostre poble; però més que per tot, pera ser un poble.

Volém tal ó quals organismes d' administració pera ben administrarnos; però més que tot, pera que 'ns administrém nosaltres.

Volém las reformas en la ensenyansa, pera tenirla culta, civilizada, europea; però també pera tenirla nostra.

Volém la unitat de Catalunya, no sola pera destruir los caicchs, sino pera refer la nostra patria.

Així, tot lo que volém, ho volém, més

que com a mida de govern recte, com a testimoni de reconeixement de lo que som, de lo que hem sigut sempre, de lo que serém sempre.

Entenguis ben clar, que nosaltres no cerquem la regeneració d' Espanya, ni lo sosteniment de cap institució, ni volém apuntalar res, ni restaurar res més que la nostra patria, que es Catalunya, y que si ajudem a regenerar y a sostenir, d' apuntalar ó a restaurar alguna cosa, no es per amor a ella, sino per amor a Catalunya, per lo qual se graduan tots nostres ideals y todas las nostres aspiracions.

Si El Tiempo ó 'l senyor Silvela han eregut trovar lo pensament dels catalans y la consciència que tenim de nosaltres mateixos en lo pensament d' un desarrelat, no 'ns enganya y nosaltres: s' enganya a si mateix.

Ha detenir en compte l' senyor Silvela, que a Catalunya més qu' enlloch existeixen duas coses: lo poble y la falsificació del poble; los catalans y 'ls organismes oficials. Ha de saber que una cosa es lo pensament del poble català y altre los informes dels caicchs, dels comitès y de sas sucursals: las corporacions oficials; una, lo judici de Catalunya, y altre, la de la representació oficial de Catalunya.

Ha de saber encara una altra cosa. De per tot Espanya acut a Madrid la gent; de per tot hi ha cap al centre una emigració d' cercar-hi lo que no trova en son país; en tots los pobles hi ha com una selecció, com un garbell que tria.

D' alguns llocs d' Espanya, Madrid es fàcil que'n estregui lo millor; però de Catalunya, Madrid n' estren la escoria: los vividors, los desconceputats, los que aquí no son ni representen res.

En altres llocs los empleos del Estat honoren; y aquí no; en altres païssos los elevats càrrecs polítics donan autoritat, y aquí desconceputan.

S' enganya lo senyor Silvela si cerca entre 'ls polítics catalans lo pensament de Catalunya, l' estat de consciència del poble català y l' concepte que te de sa personalitat.

JOSEPH PUIG Y CADAFALCH.

El liri

Tenis un nom? En tot cas els que per un salari miserable com una almoyna compravan son saber d' institutriu y els hermosos anys de sa joventut, no s' havien pres la molestia de saberho. Li devan 'ls Senyoretas com a la 'Senyoreta

que l' havia precedit y la 'Senyoreta que vindrà després. Es avà a casa d' una bona gent d' Alger, enriquida accidentalment, que no parlavan més que dels seus negocis. Per ells tot era qüestió de varietat, el bon èxit de son treball y las lliçons qu' una institutriu ab titol donava al seu bordegasset.

Pero per més que parlessin bé d' ella el vehinat, dintre de casa la mortificavan tant com podian, perdonant els cástichs qu' ella donava al noyet y considerant la rebel·lió com una preciosa mostra d' energia.

Des cops al dia, la 'Senyoreta portava el nen a passejar, y seguint las voras del riu, passavan prop d' un cobert, ahont els soldats condemnats treballaban per compte del amo de la casa, vigilats per un ajudant.

Ells ells de la 'Senyoreta s' en anavan cap aquella banda. Aquella homes condemnats per l' autoritat militar francesa no li inspiravan repulsió ni inquietut, ans al contrari, sentia al veurels una melangia especial, porque li recordavan la seva vida mateixa. També ella estava guardada nit y dia per un centinella disposat a fer foch si volia fugir.

Vitiat es que podia deixar la casa de sos amos si hi trobava el pá massa amarg, pero ¿per ventura es té llibertat per escapar-se de la pressió quant s' es una 'Senyoreta, un número anónim d' aquest estament social que ab vestits negres y flors de mitj dol, porta entre nosaltres l' uniforme del sacrifici?

També els soldats aixecavan el cap quant passavan la noya y el nen. Mals desitjos pels uns, esperansa ó pena pels altres, despertava al passar prop d' ella la seva ànima adormida, deixant, un cop havia passat, un xich d' aquest ensomni que las donas portan com un perfum.

Com que ya feya mesos que en Pauet y la Senyoreta passavan cada dia per davant dels condemnats, els coneixian a tots. N'hi havia un, sobre tot, que 'ls havia interessat per son rostre pàlit y sos ulls clars. Hasta sabian el motiu que li treyan sos companys: «Eh, tú, senyor Maló!

«Per què havien enviat aquell pobre xicot als treballs forçats? De quina mala passió es veyia el reflexo en els seus ulls? Jamay la noya es detingué a 'n aquesta pensaments. L' olvit es deu a 'n el que expia la falta, encara que la rebel·lió el domini.

Set anys feya qu' en Sant Maló sofria la seva pena, treballant als tallers de la vila, y als camps de las afors. Pero què se li endonava del treball si havia perdut la llibertat? Avants esperaba una remissió de la pena y es connovia quan l' ajudant al cap de la setmana deya:

«Hi ha novetats polítiques... una elecció de President... un cambi de ministeri... los indulta plourán.

Pero ara ja no esperaba res. L' ira lo penetrava nit y dia de gota en gota. Quant tenia l' cor plé, se sublevava y llavors lo condemnavan al calabosso y l' emmanillavan.

Una vegada que l' ajudant l' havia enviat a buscar una ampolla d' aygua al riu, s' aixecá quan passavan lo nen y la senyoreta.

«Mamá! — va cridar en Pauet.

Lo nen s' havia aturat esfereit, y de per se tapava la cara.

La senyoreta li descubrí 'ls ulls.

«Què t' agafa Pauet?

«En farà mal... son lladres... lo papá m' ho ha dit.

En Sant Maló no s' mogué, pero després, al anarsen, la senyoreta vegé bon clar que 'ls colors li pujavan a la cara y digné:

«Oh, Pauet...

Aquest crit fou tant dolorós que l' condemnat se girá. Un segon després se miraren de fixo y llavors fou ella la que s' ruborisa fins al extrém de que las galtes li cremavan.

Boy fent canai cap a casa, encara n' estava avergonyida y renyava, indignada, a 'n aquella criatura sense rassa. Quant se trobava al lit, encara s' torná vermella recordant-se de que no havia dit res a n' aquell home per desagrauri-lo ni consolarlo. Hauria desitjat tornar-lo a veure, porque la salutés, y així ella li hauria tornat lo saludó sonrihent.

Pero en Sant Maló semblava haverho oblidat tot perquè després de mirarla torná a fixarse en son treball.

Un dematí, quan sortia ab en Pauet, trobá l' camí tot florit de liris salvat-

jes que havien crescut en gran número en una nit de tempestat. El perfil delicat de las plantas, donava al prat una gracia de jardí. El nen y la institutriu quedaren parats d' alegría; quan foren prop del lloch ahont treballavan los presidaris, la senyoreta cridá ab goig:

«Quin prat més bonich! ¡Ves quin ramell podriam fer ara!

Pero s' havia d' atrevir lo ribuet per collirlos y l' ayguat de la nit havia fet creixer la corrent. Lo nen volia passar, pero ella lo detingué.

«No, Pauet, no... no t' mullis los pens. Ja collirem las flors a la tarde, quan no hi hagi tanta aygua.

Y se l' emportá ab tot y sa resistència. Y distreta ab aixó, no s' recordá d' en Sant Maló, que no gayre lluny d' ella treya aygua d' un pou.

Aquell mateix dia, quan l' institutriu baixava del quarto per assentarse a taula, en Pauet s' agafá a las sevas fal·dillas.

«Senyoreta, lo centinella ha disparat contra un dels presidaris.

A l' hora d' esmorzar lo pare confirmá la noticia.

«Aquest pilló volia fugir y llavors lo centinella ha fet foch.

«L' ha mort?

«No. L' ha ferit.

«Mortalment?

«No l' perdria gran cosa.

Desde l' seu puesto en Pauet cridá:

«A que va qu' es en Sant Maló?

Y com la mare ab gesto d' enfadada li pregunté:

«Es a dir que sabs com se triuen aquesta gent?

Lo nen respongué ab malícia:

«En Sant Maló es un amic de la senyoreta.

Llavors l' interrogació dels parents se dirigí cap a 'n aquesta, pero ja no s' enrogien las galtes de la pobra xicota, més aviat es torná groga, porque tingué un presentiment que la deixá glassada. Un cop lliure s' en aná a veure l' ajudant d' obras públiques, que fumava com de costum, jugant ab lo bastó que tenia entre camés.

«Desgraciadament es vritat — senyoreta — respongué — El centinella ha vist qu' aquest xicot atrevia-se el ribuet, l' ha cridat, no ha respost y llavors li ha enviat una bala a l' esquena. Es el reglament. Pero, vaja... jo no estich convenut de que l' home volgués fugir. Y aquests soldats indigenas son tan aficionats a cremar un cartutxo, sobre tot contra un presidari.

Per costum l' ajudant s' havia tornat a posar la pipa a las dents y s' tapá de fum.

«Aquest soldat — preguntá ella — ¿no era un què deya?... y no gosava a parlar.

«... Sant Maló?

Ell mateix era lo que havia rebut el tiro, allà mateix davant d' ells, molt aprop del munt de liris. Encara es veyan senyals de passos sobre l' herba. Tingué de tancar los ulls per no caure y suplicá:

«Oh! Permeteu-me que 'l vagi.

Un metje havia fet portar el ferit sota una tenda. Davant del pabelló de tela, l' ajudant digné:

«El Doctor es adintre en aquest moment, senyoreta, y sense lo seu permís no poden entrar.

Llavors se posá a escoltar, tement sentir un crit, pero el soldat no jomegava y se senti la resposta del metje al sargento, com un xiu-xiu.

«Ara reposa», pensava, quant l' ajudant torná a sortir aixecant la tela y ab la pipa fora de la boca altre vegada, digné tot tristot:

«Ya no poden ferli res, senyoreta; s' ha mort en aquest moment.

HUGES LE ROUX.

Notas políticas

En Villaverde y la Diputació única

En Ramon Villaverde, per altre nom, marquès de Pozo Rubio, es dels que, per qüestió de moralitat, segons digueren, se separaren d' en Cánovas darrera d' en Silvela.

De manera que en Villaverde es un polítich de moralitat escrupulosa.

Y tant si ho es! Prou ho veurá ara l' lector.

En Villaverde es lo lloch-tinent d' en Silvela, y l' qui te mes assegurada una

situació predominant en tot govern que s' constituïx baix la presidència d' aquest il·lustre jefe.

Ara en Silvela ha pactat ab en Polavieja, resultant del pacte que en Silvela s' ha compromés, entre altres coses, a constituir administrativament Catalunya, sobre la base d' una Diputació única. Aquest compromís d' en Silvela es compromís de tot son partit; per lo tant es compromís d' en Villaverde.

Pero en Villaverde es enemich furios de tota aspiració regionalista, en general, y de tot lo català, en particular.

«Com, donchs, resoldrà aquest conflicte?

Molt senzill: en Villaverde, ab en Silvela, haurá promés a Catalunya la Diputació única; li haurá promés... però no li donará.

Y lo millor del cas es que farà aixó, sense contradir-se. Així son polítics de finura! Lo medi no pot ser més enginyós. Lo mateix Villaverde l' dona a conèixer al públich ab una *frangeza* que deixa blan. En Villaverde, al costat d' en Silvela dirá a Catalunya: «¡Catalunya! vaig a donarte la Diputació única. — Y mentres dirá aixó, los caicchs y caicques confessaran als alcaldes y secretaris que 'ls han de menar por; y quan lo govern Silvela-Villaverde dirá: «¡Catalunya! ara va la Diputació única, — allavors de la màquina del caicquisisme sortiran una volter de *respectuosos exposicions*, dihent que l' projecte de la Diputació única lesiona interessos (es clar! los dels caicchs) y demanant que no s' tassi pas aquesta reforma.

Y allavors en Villaverde, al costat d' en Silvela, dirá: «Ja ho veyeu catalans a qui vaig prometéhe; volia cumplir la promesa, mes no puch, porque la mateixa Catalunya s' hi oposa...»

En Villaverde es un polítich de moralitat!

SOTA TERRA

La baxada al avench del Bruch

(Fragment de una Conferencia donada al Centre Excursionista).

Arribats a la boca del avench, començaren los preparatius, que s' feren ab gran dificultat y pena per lo escabros y trencat del terreny, essentnos impossible estendre l' material pera procedir a la seva inspecció, pero de mica en mica anarem baixant dins l' abim, fins a 95 metres d' escalas de corde, quantat que jo creya suficient porque lo sondatge que l' any anterior havia fet me doná 94 metres de profunditat.

Arreglarem lo teléfon, vaig ferme lligar com sempre, dono una darrera ullada a las escalas pera assegurar-me de que estava ben subjectas, y a aquell sol que ab sos raigs nos establava y que prompte no veuria, y *adéu*, m' endino pensadament en la fossor: gran las 12 en punt.

En aquest avench del Bruch me cridá la atenció el que ja desde la seva boca se troban llarchs penjolls d' estalagmites, que han de tenir un segns fi de centurias, donada la situació del avench y l' régimen atmosfèric actual.

Als 25 metres de baxar crido: Alto; y encenç una espelma, puig ja no m' hi veyia a cause de la estretor de la boca; encara 'ns enteniam molt bé ab los de fora, pero 'ns cerciorarem de si l' teléfon funcionava bé, y vist que sí, reprenguem la marxa, pausadament, de gràh en gràh, mirant seguidament al entorn pera proveure 'ls perills, si be als 85 metres ja perdrem las parets de vista, puig la escala penjava sola, ayslada dins la negror, y jo anava baxant, a poch a poch, ab la espelma a la mà, y gromolejantme com en un trapeci... 85 metres... 40... 50... 55 metres; rotruny per aquelles concavitats com la veu del seu esperit guardador, l' estrident xiulet de la meua *siroca*, y paro de baxar; allavors s' estableix per teléfon l' següent diàlech:

— Senyor Valls, ¿escolts?

— Sí, digui, què hi há de nou!

— Poca cosa; la escala s' ha quedat dotinguda en un replé de la roca y es necessari tirarla daltabaix.

— ¿Com ho arreglarem, dochs?

— Molt senzillament: digui als homes que afloxin una mica la meua corda... així: una mica més... prou. La escala ja está ben subjecte?

— Sí.

— Miriho bé, que se m' digui als homes que agafin fort la meua corda, pero sense pujar ni baxar, que jo vaig a tirar la escala daltabaix.

— Silenci sepulcral; no s' sentia ni cause una gota d' aygua... pego empena als 30 metres d' escala que s' havian apil·lotats allí, y m' tiro enera; impossible m' es descorre l' terratremol que allí s' produí,

Gudeon, deixant per consegüent de publicar el títol *Calatús* que li vingué a substituir.

L'inventor senyor Daza

De València anuncian haver sortit de dita capital lo senyor Daza, inventor del projectil automàtic de son nom.

El *Mercantil Valencià* li ha entregat los fonsos que varen recaudar en la subscripció que s'ha obert a son favor.

Lo senyor Daza diu que pensa sortir pera l'estranger abent oferir son invent si lo govern espanyol no li presta la protecció que li té sollicitada.

La presència del senyor Daza ha passat desapercebuda a València, com ho seria sens dubte a Madrid si, segons sembla, hi ve avans d'anar-se al estranger.

Seguint l'exemple

Madrid, 18, 12:40 tarde.

Comunican de Manila, que han sigut presos alguns tagalos, als que va sorprendre la policia yanqui introduint armes y municions dintre de la ciutat.

Los indigenas se valen de tota la malicia pera fer lo contrabando, fins l'extrem de haberse trovat dintre d'una caixa de mort, portada ab molt aparador, una regular partida de fusells.

Sortida del "Montserrat"

Madrid, 18, 1:10 tarde.

Ha sortit del port de Manila ab rumbo a Barcelona, lo vapor "Montserrat", conduint al general Rizo, 400 oficials y soldats malalts que hi havia en la capital y 160 empleats civils de diferents categories.

La qüestió anglo-francesa

Madrid, 19, 1:58 tarde.

Londres.—L'embaxador de Fransa en la capital britànica, ha rebut una comissió de la "Societat Internacional d'Arbitraje" pera la pau.

Los comissionats s'hi expressaren l'esperansa de que s'mantinguin relacions amistoses entre Fransa e Inglaterra.

Mr. Cambon va afirmar, que Fransa no abrigava cap hostilitat pera los inglesos, y, al seu judici, la premsa havia exagerat extraordinariament l'incident de Fashoda.

Termina dient, que jutjava difícilissima una guerra.

Rennió anti-catòlica

Madrid, 16, 2:18 tarde.

Viena.—S'ha celebrat una nombrosa rennó de nacionalistas catòlics alemanys, acordant emprendre en Austria una campanya de propaganda, quina bandera sia "Visca Lutero y repudiem a Roma".

Quan s'hagin reunit 10.000 adhesions, lo grup proclamarà solemnement qu'adura del catolicisme, mostrant la seva abhorrència al imperi evangèlic alemany.

Lo delegat de l'autoritat qu'assistia, al sentir això, dissolgué la reunió, quals components se retiraren alborotant.

Cosas de'n Sagasta

Madrid, 18, 2:40 tarde.

Al sortir del Palau lo senyor Sagasta ha dit a un periodista que mantenia la suspensió de garantias, solament per tindre un arma contra los carlins.

De fet—ha afegit—la premsa té la mateixa llibertat que tenia avans de la suspensió.

Lo periodista no ha quedat convençut.

Una opinió del Duch

Madrid, 18, 3:38 tarde.

Lo senyor Duch d'Almodóvar ha manifestat l'opinió de que lo tractat de pau s'aprobarà en lo Senat americà, aquesta mateixa setmana.

Firma de la Reyna

Madrid, 18, 3:38 tarde.

La Reyna ha firmat, entre altres, los següents decrets del ram de Marina:

Cess de lo senyor Tejero, del càrrec de Quedat d'Estat Major.

Adquisició de diferents materials de guerra.

Concedint varias recompensas, y

Nombrant a lo senyor Basterrechea comandant del creuer "Alfonso XII".

Res de nou

Madrid, 18, 4 tarde.

Interrogat lo ministre de la Guerra

respecte a noticias de Filipinas, ha dit que res de nou li hi havian comunicat de l'arxipelach.

La situació de Filipinas

Madrid 18, 4:11 tarde.

The *Globe* diu que lo general Otis per mediació d'agents secrets que s'comunican ab l'Aguinaldo, ha pres algunas midas per evitar una ruptura.

Afegeix que n'lo fondo se tracta d'un concert, alguna cosa aixis com una tregua. Lo govern filipí conserva directa intervenció sobre tota la isla de Luzon y Visayas, que continuará fins que s' vegi lo resultat de las negociacions entre la comissió americana y lo gabinet de Malolos.

La comissió sortirà de Manila lo set de Febrer.

En Romero Robledo

Madrid 18, 5:35 tarde.

Lo senyor Romero marxará lo divendres a Antequera, d'abont tornarà pera assistir a la reunió de las minorias retragudas, al objecte d'acordar si tornan o no al Parlament.

Lo seplel d'en Bustamante

Madrid 18, 5:45 tarde.

Dinhen de Cadix que a la traslació y seplel del senyor Bustamante, hi assistí nombrosa concurrencia. Hi feren los honors d'ordenausa foras d'infanteria de marina.

Aguaytant

Madrid, 18, 6 tarde.

Passau de vint los polítics qu'esperan una senaduria vitalicia de las qu'hi ha vacantes.

Lo senyor Sagasta se ven situat per los pretendents.

Més del mateix assumpte

Madrid, 18, 4:49 tarde.

L'*Herald*, de París, diu que encara que sigui probable que s'concedeixi als filipins l'autonomia, qualsevol que sigui lo govern qu'allí s'implanti, no tindrà altre remey qu'establir tarifes molt carregadas pera fer frente ab los productes, als gastos que portará lo nou govern.

Secció Marítima

Vapors de la Companyia Transatlántica

Vapor "Alcantara" arribat lo 17 de Janer a Cadix, procedent de Málaga.

Vapor "M. L. Villaverde" arribat lo 17 a la Habana, procedent de Puerto Rico.

Vapor "Mogador" arribat lo 17 a Cadix, procedent de Mogador.

Vapor "Cachemire" (fetat) arribat lo 18 a Barcelona, procedent de Port Said.

Vapors de la Companyia Marítima

Los vapors "Alvarado" y "Velarde" sortiran demà d'aquest port pera Hamburg y Londres, respectivament.

MOVIMENT DEL PORT

Embarcacions arribadas desde 1 mitj dia d'ahir.

De Liverpool y ocultas, 12 dies, vapor Alvarado, de 760 toneladas, capitá Albisuri, ab 80 lazaris bicebionats, J. Cabot, 70 idem a fills de Basqueto y Dorian, 11 fardos crepus a H. y Montero, 10 bales de cotó a Scotch y Ripan, 30 cascos siliats de soca a Francisco Font y Joseph, 2.032 sachs su-perficials, 149 idem argila, 2.400 doudas, 60 cascos soca, 49 bales llans o filass y 10 idem desperdits de cotó a lo orde.

De Sangon y ocultas, 34 dies, vapor francès Cachemire, de 2.002 toneladas, capitá Seronon, ab 40 lazaris general y 1.135 passatgers.

De Málaga, 14 dies, bergantí goleta Europa, de 92 toneladas, capitá Ortega, ab 123 toneladas carbo a lo orde.

De Almería, 8 dies, pallebot S. Rafael, de 68 toneladas, capitá Billoit, ab efectes.

Además entraren los llauds Bibiana y Bienvenida, de Vinaroz y San Felis, ab efectes.

Despatxados

Pera Mahé, vapor Menorquin, capitá Ginart, ab efectes.—Idem Bona, vapor inglés Livingston, capitá Parrot, en lastre.—Idem Málaga, vapor Abrota, capitá Daxia, en lastre.—Idem Alicante, vapor Villena, capitá Belagueri ab efectes.—Idem Cartagena, vapor Santa Ana, capitá Brugnera, ab efectes.

Idem Málaga, vapor Alcira, capitá Cano, ab efectes.—Idem Bilbao, vapor Cabo Silleiro, capitá Zaldívar, ab efectes.—Idem Mar-sella, vapor Cabo San Vicente, capitá Garretstaru, ab efectes.

Sortidas ahir

Vapor noruech Washington, capitá Olsen, pera Burrian.—Vapor grecch Aristeo, capitá Salazar, pera Sulina.—Vapor inglés Aire-nova, capitá Mills, pera València.—Vapor inglés Livingston, capitá Parrot, pera Bona.—Vapor Lafitte, capitá Martínez, pera

Marsella.—Vapor Villarroel, capitá Segarra, pera València.—Vapor Francoli, capitá Ar-tadi.—pera Gandia.—Vapor Menorquin, capitá Ginart, pera Mahón.

Tribunals

Senyalaments pera demà

Audiencia Territorial

Sala primera.—Incident de pobresa seguit entre don Hermenegildo Torrescasana y don Celestí Guarro, en lo jutjat del Parch.

Judici ordinari seguit per donya Maria Gibert contra don Emili Gell y altre, en lo jutjat del Vendrell.

Sala segona.—Vista en judici ordinari de menor caantia, seguit entre don Joan Pons y don Bonaventura Broca, en lo jutjat de las Drossanas.

Vista d'un interdicte pendente entre don Esteve Trias y don Joseph de Olano, procedent del jutjat del Hospital.

Audiencia Provincial

Secció primera.—Judici oral en causa instruida en lo jutjat de las Drossanas contra Joseph Garcia Castelló, per delictes de disparo d'arma de foc.

Secció segona.—Judici per jurats en causa seguida en lo jutjat de Vilafranca, contra Pau Bertrán, per lo delictes de assassinat frustat.

Derrera informació

Las cendras de Colon

Madrid, 18, 8:15 nit.

Telegrafian de Cadix qu'ha sortit ab direcció a Sevilla l' vapor "Giralda" que porta las cendras de Colon.

Mamé han marxat en lo correo algunas personas pera assistir a la ceremonia del seplel.

Anuncian los periódicos de Cadix la ceremonia, publicant además nombrosos detalls referents a las honras que s' tributaran al il·lustre descubridor d'América.

De política

Los acorts del Consell de ministres d'ahir han sigut objecte de vius comentaris.

Sagasta, s' diu, ha lograt conjurar la crisis; assecuran los ministros que no formaran govern interi, sino diñintu, presentantse a las Cortes.

Lo programa parlamentari ha meregut acerba critica. Mes sembla l' formulisme d'un govern en temps normals que l'pensament seri y meditat d'un govern qu'es presenta devant del pais en circunstancias tant criticas com las presents.

Sobre el caracter ó giro que prenguin los acontecimientos, se fan varias conjeturas; pero, en general, se creu que no ocurrirán res de particular, perquè el desenllaç será conegut ja dels mes interessats.

De tots modos s'espera que las sesiones de las Cambras serán atzarosas, habenthi qui assegura que s'provocarán debats violents, apassionats, escandalosos, sense precedents en la historia parlamentaria.

Creu lo govern qu'aquesta setmana ha de votarse la autorisació pera que Mac-Kinley ratifiqui lo tractat de pau entre Espanya y ls Estats Units. Com lo govern ha dit que convocará las Cortes tant prompte sigui ratificat lo tractat, y com que de ratificarse aquesta setmana, sols quedarian deu dies pera acabar l' mes, s'insisteix en que l' dia 3 de Febrer se reanudarán las sesiones de la present legislatura.

S'ha dit que en las Cortes se presentará, per medi de proposicions de llei, un programa molt radical.

També s' diu que quant en Sagasta hagi fet lo discurs-resumen de la qüestió ab los Estats Units y de sa terminació per virtut del tractat de pau, exposará lo seu plan de política.

Per fi, es casi segur que las sesiones de las Cortes serán molt pocas.

En Sagasta de passeig.—Visita

Lo senyor Sagasta ha sortit aquesta tarde a passeig per la Moncloa, acompanyat del seu fill polític, lo sub-secretari de gobernació.

A son regres ha rebut la visita del alcalde de Zaragoza que ha procurat in-

teressarlo a favor d'alguns assumptes d'aquella capital.

Cablegrama de Manila

Din *El Herald* que'l govern ha rebut un cablegrama de Manila, pero que l' text es tan confós que no s'ha fet publich.

Anyadeix dit periódich que'l govern ha telegrafiat al general Rius pera que aclarí alguns conceptes del esmentat cablegrama.

L'anterro de Bustamante

Comunican que'l enterro del marino Bustamante ha sigut molt lluhit. L'acompanyament era molt nombros; assistinthi moltes autoritats y una gran concurrencia. S'han depositat en lo carro coronas molt hermosas ab sentidas dedicatarias.

Presoners espanyols

Comunican de Londres que'l *Morning Post* publica un despatx de Nova York anunciant que a bordo del vapor "Mont-serrat" han embarcat 300 militars espanyols, qu'havian sigut presoners dels yanquis.

Tal volta hi hagi equivocació en aquesta noticia y s' refereixi la esmentada xifra a part de la guarnició de l'lo-Illo, que no hagi sigut presoners dels americanos ni dels insurrectes.

Anyadeix lo despatx que encara quedan set mil soldats espanyols a Filipinas.

Rezels dels portuguesos

Dinhen desde Badajoz qu'alguns periódichs portuguesos continuan veyent visióis sobre la integritat del seu territori nacional.

El *Economista* de Lisboa consagra un article a la qüestió de las alianças. No creu que ls portuguesos hagin de temer res per part d'Espanya; pero anyadeix: «Si sols d'Espanya pot provenir, debem trovarnos preparats porque sino las alianças serian fetas a última hora y ab condicions purament transitorias que a res nos conduirían.»

Temporals

Telegrafian de París que s'ha desencadenat un violent temporal en lo Mediterrani, sobre tot en la part Occidental.

De Ginebra comunican que a conseqüencia de les últims temporals oforeix serios perills la part meridional del tunel de Sant Gotardo, essent de temer un desprendiment de terras y de grans masses de pedra.

Es diu que s'consideran ineficaces los recursos de la ciencia pera evitar qu'ocorri una hecatombe. Com a midas preventivas, s'han posat pals pera que donguin senyal de qualsevol moviment, permetent a ls habitants d'aquella volta posarse a salvo d'una desgracia que fora horribil.

La circular del Govern rus

Lo ministre de Negociis Extranjeras de Fransa ha rebut una nota del Govern de Rússia ab lo programa pera la celebració d'una Conferencia referent al desarme.

Lo "Berlin Post,"

Telegrafian de Berlin que'l *Berlin Post* d'avuy diu que sembla difícil conjurar lo conflicte próxim entre ls yanquis y ls filipins.

Es indubtable, anyadeix, que ls americans obtindran en definitiva la victoria, pero a costa de molts homes y de grans cantitats en diner.

La política colonial

Un periódich alemany aplaudeix la protesta formulada en lo Senat de Washington a favor de la espansió colonial, de conformitat ab la doctrina de Monroe.

Després se fa càrrech de las dificultades ab que tropressaran ls americans a Filipinas, dient que no ls será tant facil disfrutar de las ventajas del triuñ als presumptuosos vencedors d'España.

Acaba dient, referintse a Cuba, que segurament passarà molt temps fins que s'proclami la independencia de la isla.

Aplassament

París, 18, 9 nit.

Telegrafian de Berlin comunicant

COTONS

	Tanca mercat	Clausura anterior	Aisa	Baixa
17 Janer 1899.				
NOVA YORK.	(Disponibles.)	5.68	5.67	1
NOVA ORLEANS.	(Disponibles.)	5.516	5.516	—
	(Futurs, Mars.)	5.23	5.23	1
Arribos en los ports dels Estats Units lo dia 15 Janer.				46,000 bales
en igual fetxa de l'any passat.				49,000
17 Janer 1899.				
LIVERPOOL.	(Disponibles.)	8 1/8	8 1/8	—
18 Janer 1899, 4:21 tarde.				
LIVERPOOL. Futurs, Janer. Febr.	8 5/8	8 1/4	1/4	—

Barcelona, 18 Janer 1899

Prou sostingut.

que lo govern alemany ha demanat que la conferencia pera l' desarme sia aplasat fins lo próxim mes de Maig.

Esterazhi

París, 18, 10:40 nit.

S'assegura que avuy arribará Esterazhi a prestar declaració devant del Tribunal de Cassació.

Naufragi

París, 18, 11 nit.

Telegrafian de Londres qu'ha naufragat en la costa Sur d'Àfrica lo creuer inglés "Phebe", afogantse tota la tripulació.

Lo crim de Castillo de Lambin

Madrid, 10, 2:40 mat.

La premsa publica detalls sobre l' assassinat d'Antoni Augueta, ocorregut a Castillo de Lambin.

Resulta, segons aquesta informació, que l'assessí es un fill de la víctima que s' diu Julian, y es vicari del dit poble. Pera consumar lo crim enviená a l' Antoni, y com no s' moria aviat, l'hi va xafar lo craneech ab una pedra.

Lo criminal ha obrat induhit per la seva mare.

Está complicat un germá d'aquesta. L'assessí maná dir solemnment funerals en sufragi de la víctima.

Los republicans

Madrid, 19, 3:05 mat.

Lo directori de la Fusió republicana ha encarregat a los senyors Muro y Azcarate la redacció d'un manifest que veurá en breu la llum pública.

Els han entregat las bases que compendrán la reorganización del exercit y la marina, administració pública en tots los seus ordres; arreglo del Deute, y ensenyansa gratuita y obligatoria.

Excitarán a que s'els agrupin los elements neutrals, y declararán terminantment que no prestarán lo seu concurs a cap situació monárquica per liberal que sigui.

Un article del "Herald,"

Madrid, 18, 11:25 nit.

L'*Herald* d'avuy publica un article a propòsit del caquisme.

Diu que ls discursos, programas y articles als periódichs son completament inútils pera extirpar aquesta plaga.

Se necessitan fets, tallar d' arrel y pera sempre terribles mals, que l' caquisme contribueix en gran part a portar-ne la situació en que ns trovém a l' actualitat.

Denuncia grave

Madrid, 18, 11:55 nit.

El *Nacional* diu que s' ha presentat al jutjat de Getafe una denuncia sobre estrupo, abort y mutilació a una pupila del manicomi de Cienfuegos, dirigit per fray Benito Maura.

La denuncia l' ha presentat la mare de la víctima, y, afegeix lo periódich que pareix estar confirmat l' abort per lo rogneixement practicat per los doctors P. y Lozano.

També pareix comprovada l' existencia de una cicatrís profunda en lo cos de la víctima.

Un ministeri que se'n va

Madrid, 19, 12:25 nit.

Avuy s' han repartit 120 cessantias a altres tants empleats del ministeri d' Ultramar.

Aquesta nit treballa l' alt personal del ministeri en los últims detalls de la supressió.

Lo govern projecta destinar l' edifici a Central de Correus y Telégrafos.

Propòsits d'en Capdepon

Madrid, 19, 12:45 mati.

En los círcols oficiosos se diu que las lleys municipal y provincial que prepara lo senyor Capdepon s' inspiran en un esperit molt liberal, castigantse los presupuestos y gastos de las diputacions, y fent desaparèixer las causas de las freqüents suspensions dels ajuntaments.

Una queixa

Madrid, 19, 1:19 mati.

Pareix ser que s' ha presentat un escrit a la Audiencia de Madrid queixant-se del arquebisbe d' aquella capital, per negarse a prestar auxilli al poder judicial.

Més projectes

Madrid, 19, 1:50 mati.

Tot lo que s' parli dels projectes dels ministres, es algo aventurat.

